

Briefing

Februari 2014
Nr. 91

Briefing

Briefingmaterial

skickas till Marita Täppinen
Fornbacken 41, 2tr, 152 56 Södertälje
E-post: briefing@sgsresa.nu
eller ordforande@sgsresa.nu

Adressändringar:

Skickas till Dag Jonsson
Sandhamnsgatan 48 B, 115 28 Stockholm
E-post: medlemsregister@sgsresa.nu

Resemästaren:

Vår Resemästare är Lotta Borgiel
Marsjö Hvilan, 643 94 Vingåker
E-post: resemastare@sgsresa.nu

Sista materialdag för nästa nr. är 8 juni 2014.

Annonser:

En helsida kostar 1000 kr och en halv sida 500 kr.

Redaktionen förbehåller sig rätten att bedöma och eventuellt förkorta insända bidrag och tar inte ansvar för ej beställt material.

SGS adress:

c/o Anders Gezelius
Skatkullevägen 22, 430 82 Donsö

Internetadress:

www.sgsresa.nu
E-post: ordforande@sgsresa.nu

Medlemsavgift per kalenderår:

Ordinarie medlem 250 kr. Familjemedlem 75 kr.
Postgiro: 429 14 52-3

Lokala träffar

Öst 8 mars och 13 april

Syd 5 april

Väst 12 april och 4 oktober

Inbjudan och program skickas ut som vanligt inom respektive region och finns på SGS hemsida ett par veckor före varje träff.

STYRELSEN

Ordförande:

Anders Gezelius
031-97 21 02
ordforande@sgsresa.nu

Vice ordförande:

Kristina Bergman
031-82 90 80
vice_ordforande@sgsresa.nu

Sekreterare:

Magnus Andersson
042- 14 67 51
sekreterare@sgsresa.nu

Vice sekreterare:

Kerstin Strandskog
08-19 72 83
vice_sekreterare@sgsresa.nu

Kassör:

Ewa Knutsson
0767-96 55 00 kassor@sgsresa.nu

Vice kassör:

Bengt Cederfelt
08-96 14 95
vice_kassor@sgsresa.nu

Klubbmästare:

Stefan Karlsson
08-550 361 39
klubbmastare@sgsresa.nu

Briefingansvarig:

Marita Täppinen
08-550 156 14
briefing@sgsresa.nu

Resemästare:

Lotta Borgiel
0151-209 00
resemastare@sgsresa.nu

Ledamöter:

Isabel Olesen
+45 613 032 64
ledamot@sgsresa.nu
Dag Jonsson
08-528 08 468
medlemsregister@sgsresa.nu

Innehåll

4. Ordförande har ordet
6. Vykortshälsningar
8. SGS-profilen
9. Chikken water
10. Tågresan i Yangon
13. Resa till Pantanal i Brasilien
18. Till Indien 1970
21. Vårt MEDLEMSVÄRVNINGSLAD, som ersätter vår gamla broschyr.
23. Resemästarens sidor

Förstasidesbilden

”Hur många stolar kan man bära?”
Yangon, Burma

Foto: Margareta Jonsson Zelleroth

Nyare svensk filosofi

*Trötthet och leda
försvinner på freda
men olust och vända
är tillbaka på månda.*

Alf Henriksson
ur *Medan göken tiger* (1964)

Svårt att få veckoslut och semesterdagar att räcka till?

Har du sett att augustimånad 2014 har fem fredagar, fem lördagar och fem söndagar?

Det händer, enligt uppgift, bara en gång på 823 år.

Avlidna medlemmar i SGS

SGS deltar i sorgen efter de avlidna medlemmarna

Aage Dagsé, Vreta Kloster
Oddlaug Hovde, Trondheim
Till deras minne har föreningen planterat träd i Vi-skogen.

Ordföranden har ordet ...

Anders
Gezelius

Tankar inför ett nytt år

När vi nu ser framåt kan vi konstatera att SGS går in på sitt tjugosjätte verksamhetsår och det känns nästan överkligt att vi har funnits och fungerat så länge. Det känns som om det mesta hände alldeles nyss och alla minnen från tidigare träffar, resor och annat som har gjorts i föreningens regi är levande och klara – om än något sammanblandade får väl erkännas. Det tydligaste och på samma gång sorgligaste tecknet på att tiden går kan jag få när jag tittar på bilder från träffar och resor och ser de medlemmar som inte längre finns bland oss. Så många människor som jag har fått glädjen och förmånen att få lära känna och som har lämnat outplånliga minnen hos mig. Jag tänker med tacksamhet på alla!

Föreningens verksamhet har så sakta utvecklats och förändrats, men det mesta är sig ändå likt från föreningens barndom. Betyder det att vi har hittat en formel som fungerar och motsvarar de behov våra medlemmar har eller betyder det att vi har stelnat och inte lyckas hitta nya vägar och sätt att fungera? De medlemmar som kommer på våra träffar uttrycker glädjande ofta att man är nöjda med det mesta och det gör naturligtvis att motivationen för att göra annorlunda inte känns som den viktigaste uppgiften. Det innebär dock inte att det inte kan finnas behov av förändring. Säkert finns det nytt och

annat som en förening som SGS kan ta med i verksamheten. På de gångna 25 åren är det mycket som har hänt. Den största förändringen ligger nog i den enorma ökningen av utbudet för den typ av resor som föreningen bl.a. bildades för att ta hand om – resor vid sidan om det stora flödet av resor som fanns tillgängliga hos de traditionella arrangörerna. Idag finns knappast någon fläck på kartan som det inte går att hitta resor till och förutsättningarna för särskilda SGS-resor blir ett annat. Det är inte längre själva resmålet som är unikt utan kanske mer innehåll, upplägg och sätt att resa och närma sig de platser vi besöker.

En annan oerhörd utveckling har skett inom kommunikationer – både fysiska och elektroniska. Jag minns första gångerna vi började prata om hemsida för föreningen och möjligheten att hålla kontakt vi e-post. Jag misstänker att antalet medlemmar idag som inte har e-postadress börjar bli försvinnande litet – även om vi fortfarande saknar den uppgiften från många i vårt medlemsregister. Om vi hade den till alla skulle oerhört mycket vara enklare att hantera och det skulle också ge oss möjlighet att anordna och informera om saker och ting med mycket kortare varsel.

Ett exempel kan vara det vi just nu i skrivande stund jobbar med – programmet för vårträffen i Hjo. Det är svårt

för oss att få allt på plats innan manusstopp för Briefing. Tänk om alla hade e-post och vi kunde skicka ut inbjudan till träffar oberoende av utgivningen av Briefing! Låt mig därför få uppmana er alla att skicka uppgift om era e-postadresser till medlemsansvarig@sgsresa.nu så kanske vi så småningom kan skapa en informationskanal som ger oss nya och helt annorlunda möjligheter!

Värmöte i Hjo

Med det här numret av Briefing följer också inbjudan till årsmötet för 2014 som går av stapeln i Hjo. Som några av er kanske minns var det för några år sedan meningen att vi skulle var där, men i den sista skälvande minuten nåddes vi av budskapet att ägarna till anläggningen hade gått i konkurs och vi stod utan lokal för mötet. Tack vare stora insatser och vänligt tillmötesgående så

kunde vi då återvända till Lidköpings stadshotell där vi tidigare varit. Den här gången är jag inte orolig för att något sådant ska hända och jag ser verkligen fram emot att vi ska ha vårt möte i den fina trästaden vid Vättern. Det känns lite som om vi håller på att ”omringa” Vättern med våra träffar, Karlsborg och Askersund avverkade, nu Hjo och till hösten kan vi redan nu avslöja kommer vi att hålla till i Jönköping. Vi har ju dessutom redan tidigare haft en träff på Visingsö, en träff som känns extra speciell för mig eftersom det var den första träff jag deltog i. Jag är helt säker på att det kommer att bli en mycket omväxlande och innehållsrik träff i Hjo och naturligtvis kommer vi att få ett strålande väder att njuta av.

Väl mött i Hjo i månadsskiftet maj/juni!

Ryck upp dig

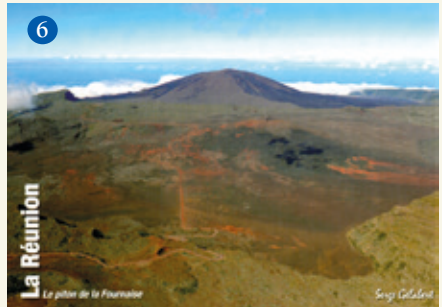
*Sov en timme mindre
arbeta en timme mer.
Säg inte att du inte orkar
för det gör du.
Sälj bilen och köp en cykel
sälj stereon och köp en bibel
riv upp gräsmattan
och anlägg en djungel
framför allt: anpassa dig inte.*

*Du ska inte till Mallorca i år
du ska till Aten, Delfi, Kreta nästa.
Det blir inte Kanarieöarna
du ska se Cheopspyramiden
och Konungarnas dal.
Inte Hamburg: skotska högländerna.
Inte Nyhavn: midnattsolen.*

*Tänk dig själv: berget Fuji gnistrande i
snön,
Niagara, Jerusalem.*

*Säg inte att du inte har råd
för det har du:
sov en timme mindre
arbeta en timme mer.
Sälj bilen och köp en cykel
sälj stereon och köp en bibel.
Strunta i häcken och borra hål i båten.
Arbeta på dig själv
och en dag kommer du att förstå
att de helt meningslösa bokstäverna
ERTHFI
ska läsas ut FRIHET.*

Erik Bengtson
ur Pep Talk (1977)

1.
En hälsning från Kappadokien,
Turkiet. Ewa & Lars Sandström

2.
28/10-13 Här kommer en hälsning
från två SGS-are på den röda ön –
Madagaskar.
Dagens ”skörd”: 3 lemurer.
Gunilla B & Birgitta L

3.
Dhaka 22/11-13
Hej! Vi är på rundresa i Bangla-
desh. Kom till Dhaka i morse, med
båt. Vackert land, trevliga männis-
kor. Hälsningar Ing-Marie o Lena

4.
Machupicchu
Vänliga hälsningar från en fan-
tastisk resa, som kom alldeles för

snabbt efter vår resa på Volga. Vi
kämpar med tunn luft, men det vis-
ste vi om innan. Ilona

5.
13 12 01
Båtkryssning ombord på Island Sky
runt Cap Verde. Utflykter på 7 av
10 öar.
SGS-hälsningar
Ewa o Kent Knutson

6.
2013-12-26
Hej alla SGS:are! Naturen på La
Réunion är dramatisk med många
intressanta vandringsleder. Ön är
mycket fransk. Mauritius är vacker
och mer afrikansk. Spännande
kreolkultur på bägge öarna. Många
hälsningar Kristina o Eric

Exempel på förkortningar att använda i dina sms:

h1	hett	d	du/dig/det
2l	tvål	e eller r	är
3vligt	trevligt	o eller å	och
5inist	feminist	ql	kul
7k	sjuk	H!	Hej!
r8	rätta	hare!	ha det bra

*Skicka nya
bidrag till
Briefing!*

SGS profilen

Anita Maria Karlsson,
Nora

Resenär, pensionär, student, idéspruta, anhörigvårdare, fotograf, kattmänniska, globalhistoriker, lokalhistoriker, släktforskare, digital, kulturarrangör, karavanforskare, utställare, redaktör, dataknutta, författare, marknadsförsäljare, tomteanskaffare, studiecirkelledare.

1. När och hur blev du medlem i SGS?
Eftersom jag var en av 25-års jubilarerna så var det på Sundbyholm 1988.

2. Har du deltagit i något av föreningens vår- och höstmöten?

Ja - i ganska många, men man inser också att Sverige är ett ganska långt land och tåg och bussar inte går som förut, speciellt när man bor i periferin. Hade tänkt åka till jubileet i Karlstad med Swebus från Hjulsjörkorset (en hållplats på vägen mellan Hällefors och Kopparberg) men linjen var nerlagd. Så det blev från Örebro i stället, en rejäl omväg.

3. Din bästa resa hittills? (behöver inte vara SGS-resa)

Bortsett från mina Kinaresor 1976 och 1991 så var det nog resan i Bhutan 1986. Att komma till Bhutan var som att komma hem fast jag var så långt borta. Jag tror det var Bergslagsbon i mig som fann en ny klangbotten i Himalayas skogsklädda höjder och strida älvar. Jag har en förkärlek för karga landskap och miljöer och de männ-

iskor som lyckas överleva där. Havet har aldrig haft någon dragningskraft på mig trots påbrå från laxfiskare i Norra ishavet.

4. Din drömmresa om du varken behöver ta hänsyn till tid, pengar, hälsa eller tillståndet i världen.

En rundresa i Centralasien för att studera kvinnligt konsthantverk. Se hur lokal hantverkstradition kan göras till föremål som går att sälja till turister som därigenom kan bidra både till att bevara en hantverksskulturer och ge kvinnorna en välkommen inkomst – kanske genom ett eget företagande. Studera hur man bygger upp kulturarvsprojekt med tillverkning och marknadsföring. Och hitta samarbete mellan olika aktörer.

5. Vad har du alltid med dig när du reser?

Ficklampa och i bästa fall batterier!

6. Vad vill du helst läsa om i Briefing?

Jag skulle gärna se en diskussion om hur vi reser med respekt för lokala kulturer och det som brukar inkluderas i "att resa ekologiskt". Hur ser man till att pengarna hamnar i lokalbefolkningens fickor och bidrar till lokal utveckling. (Många SGS:are är förebilder i detta, och det gäller att hålla diskussionen levande). Problematiken möter vi på landsbygden i Sverige också.

Chicken water!

Text och bild:

Margareta Jonsson Zelleroth

År 1992 öluffade vi i Grekland och tillbringade några dagar på Karpathos. Vi bodde i huvudstaden Pigadia, men ville naturligtvis komma till den gamla staden Olympos, som ligger högt upp på ön, så vi gjorde en dagsutflykt dit. Enklast var att åka båt till Diafani och sedan gick så småningom en matar-buss upp till Olympos. På båten träffade vi skeppshunden Kalliope, en liten rultig tik med korta ben. Hon klev av båten som alla vi andra och hoppade också upp på bussen som alla vi andra. Väl framkomna till staden hoppade vi alla av på torget, även Kalliope. När det flera timmar senare var dags att lämna Olympos tog vi alla plats i bussen. Kalliope saknades! Då busvisslade busschauffören så det hördes över hela staden och även i neyden runt omkring. Det ekade i gränderna. Ingen i bussen hade tidigare hört maken till busvissling och alla satt bara och gapade av beundran. Den visningen skulle var-enda adonis vilja kunna åstadkomma! Vad hände? Jo, Kalliope kom rusande som skjuten ur en kanon nedför gatan. Hon hade lagt i både högsta växeln och turbon. Hon svingade sig gracilt och vant upp på bussen, som siste passagerare. Men det var inte det jag skulle berätta, utan om lunchen i Olympos. Vi letade i gränderna och sniffade oss fram till

en liten, trevlig familjeägd taverna. Mamman stod i köket vid grytorna, tonårsdöttrarna gjorde sallader och serverade och pappan satt stillsamt vid ett bord, var arbetsledare, smuttade på sitt kaffe och tittade belåtet på kommersen. Skrivna menyer fanns inte på den tiden. Man fick gå in i köket och titta i grytorna. Allt var nylagat och såg gott ut, så vi beställde en portion av i princip allt och det var nog mer än vad vi egentligen behövde. Sen var det dags för drycker. Vi beställde naturligtvis retsina, men vi behövde mycket vatten också. Det var ju + 40 grader. Då frågade dottern: "Bottle or chicken water?" Vi såg oförstående ut. Hon gick då ut i köket och hämtade en

tillbringare i form av en kyckling. Vår grekiska är begränsad, men våra bästa kunskaper finns inom områdena mat och dryck, så vi förstod att en sådan kanna innehöll friskt källvatten, som hon själv hämtat på morgonen. Det blev "chicken water"!

Tre år senare, när vi passerade Aten efter en annan resa i Grekland, fick vi till vår stora glädje syn på en kycklingkanna i ett skyltfönster i Plaka. Vi störtade

in i butiken, där ägaren omständligt förklarade att sådana kannor numera var ovanliga och i princip oersättliga, eftersom tillverkaren hade avlidit. Han ville egentligen inte sälja någon, men efter en stunds diskuterande fick vi köpa den ena till ett mycket högt pris. Att pruta var ju inte tal om. Än idag dricker vi ibland chicken water hemma och minns med glädje våra resor bland Greklands öar.

En tågresa i Yangon

Text: Margareta Jonsson Zelleroth

Bild: Dag Jonsson och Margareta Jonsson Zelleroth

Om man har några timmar över i Yangon skall man ta lokaltåget, som går i en ringlinje från centrum, ut på landsbygden runt flygplatsen och tillbaka igen. Vi gjorde det och fick tre timmars fantastiska upplevelser med lokalbefolkningen långt bort från de sedvanliga turiststråken.

När vi kom ner till stationen fick vi

gå in i en särskild kur och sitta ner medan biljetten nogsamt skrevs ut manuellt efter att vi visat våra pass. Vi slog oss därefter ner på en soffa på perrongen och tittade på folk och tåg som kom och gick. Det hände saker hela tiden. Vårt tåg kom in och vi tog plats på de gröna, obekväma plast-sätena, som finns längs långsidorna. Det ger mycket ståplats i mitten. Vi var inte de enda turisterna på tåget, men vi var de enda i vår vagn. Tåget

rullade iväg. Det knirrade och gnisslade i de gamla vagnarna. Det var tätt mellan stoppen. Mer och mer folk klev ombord. Olika delar av Yangon passerade revy. Vi såg soptippar, bilskrotor, kåkstäder, fabriker, slitna hyreshus, nya villor, små odlingar, marknader och lokaltrafik.

På tåget reste allt från små gummor med en liten påse varor, som plockats i det egna grönsakslandet eller ute i naturen, till grossister som lastade in stora korgar och enorma säckar med frukt, rotsaker och grönsaker. Stoppen var många, men korta, och det som inte hann lastas in genom dörröppningarna hivades in genom fönstren. Alla tycktes springa huller om buller för att få på eller av alla sina varor. De som jobbade intensivast var grossisterna som kunde lasta ett dussin stora kollin på en station och lasta av allt på nästa. En försäljare hade färdigrostade majscolvar, som även vi fick smaka på.

Alla resenärer, från spädbarn till äldre, oavsett kön och ålder, satt flitigt arbetande under resan. Det rensades, sorterades, buntades, packades och packades om. Många småhandlare med tandkräm, tobak, betelnötter, mandariner, papaya, vattenmeloner eller riskakor sålde sina varor ombord. Det fanns förresten inga dörrar på tåget. Det skulle ta en massa tid att öppna och stänga dörrar vid varje station och de skulle ju bara vara i vägen när man skulle på eller av. Alla fick hålla i sig och vi såg ingen som ramlade av även om det var nära ibland. Vid korsningar med bilvägar och gator fälldes bomarna manuellt av en för uppgiften anställd person efter lokförarens idoga tutande. Vi såg att passagerarna stoppade slantar i konduktörens hand emellanåt. Vi lyckades inte utreda om det var för själva biljetten eller om det var en extra dusör för att han inte klagade över mängden medfört bagage,

Ombord på tåget är det lite trångt ibland.

som ibland skulle kunna fylla ett helt torgstånd. Vi satt intill en ung kvinna med en stor svart soppåse innehållande vatten och fisk. Påsen läckte och vattnet rann omkring på golvet. I kupén kändes dofter av mat, fisk, örter,

grönsaker, frukt, svett och smuts i en härlig blandning. Det var ett fantastiskt sätt att uppleva Yangon bland vanligt folk och vi kan varmt rekommendera den utflykten.

Resa till Pantanal i Brasilien

Text och bild: Lars-Åke Jan Janzon

Det sydamerikanska Pantanal [uttalas ungefärligen 'pantanao'] är ett av de största våtmarksområdena i världen, och det täcker cirka 210 000 kvadratkilometer, mestadels i Brasilien men även i delar av Bolivia och Paraguay. Här finns några av de mest spektakulära koncentrationerna av djurliv som kan upplevas. Området består mestadels av låglänt, säsongsvist översvämmad mark där vattnet kommer från Rio Paraguay och dess tillflöden som rinner ner från Brasiliens cerrado, eller planalto (centralplatån).

Det finns nästan inga vägar, och man tar sig fram med små propellerplan, båtar och hästar. Använder man terränggående bilar måste man ha mycket god lokalkännedom.

Den huvudsakliga ekonomiska aktiviteten har sedan slutet av 1800-talet varit boskapsuppfödning. Cirka 95% av det brasilianska landområdet är privatägt, och 80% av detta är intensivt utnyttjat för boskapsskötsel. Några av de enorma rancherna, fazendas, har tillhörande ytor om mer än 100 000 hektar. Här finns betydligt fler kor och hästar än människor.

För att komma till Pantanal flög ett gäng naturintresserade människor och jag med inrikesflyget från Sao Paulo till Campo Grande i Brasilien. Därifrån tog vi betydligt mindre 4-sitsiga Cessnor för att komma in i själva Pantanal.

Vi tog oss först med flyg till Fazenda San Francisco där vi stannade en natt. Morgonen därefter fortsatte vi till Fazenda Barra Mansa med terränggående

bilar. Här blev vi två nätter. Vi fortsatte sedan till Fazenda Baia das Pedras, också med terränggående bilar. Efter två nätter fortsatte vi till Fazenda Mangabal och även denna gång med jeepar. Här stannar vi två nätter och därefter flygs vi med Cessnorna åter till Campo Grande.

Det finns en mosaik av naturtyper i Pantanal, och de beror i stor utsträckning av hur översvämmade de blir, vilken jordmån och topografi det är, samt den fauna och flora som kommer in från närliggande områden. De dominerande biotoperna är gräsmarker, trädjungar på sandmark och rent cerrado-landskap (d.v.s. sandsavann och låg torrskog). Pantanal verkar ha klarat sig betydligt bättre än Amazonas vad gäller avverkning av skog.

Dessutom finns det i mindre utsträckning sumpområden och liknande våtmarker, olika typer av skogar samt flytande vegetationsmattor.

Pantanal är artrikt, men har få arter som är knutna enbart till detta område. Det är ett ungt område som fortfarande utvecklas, och våtmarkerna är livsviktiga häcknings- och övervintningsområden för många arter. Pantanal betraktas som ett extremt viktigt återhämtningsområde för arter som haft det problematiskt och besvärligt i närliggande områden. Hotade och rödlistade arter kan häcka här, vilket medför att de i framtiden har potential att återkolonisera tidigare utbredningsområden. Pantanal är en oerhört viktig reservoar för generalistarter.

Knappt 500 fågelarter är iakttagna och cirka 425 arter häckar här. Man hittar

ingen endemisk art, även om ockrabröstad taggstjärt (en ugnfågel) har sin huvudsakliga utbredning i Pantanal. Jabirustork och hyacintara är flagg skeppsarterna i Pantanal. Jabirun är världens största stork, och är en mycket ovanlig art i sitt övriga utbredningsområde. Här är den fortfarande ganska vanlig, och har man tur kan man hitta det stora risboet högt upp i ett träd. Den globalt hotade hyacintaran är stor, upp till en meter lång, och är den största medlemmen i papegojfamiljen. Markägarna har insett värdet av att ha stora aror på sina marker eftersom de drar till sig turister. Hyacintaror och andra stora aror, som blågul ara och grönvingad ara, ökar just nu sin numerär i Pantanal, och man kan både se, och höra dem skräna, i små flockar. Nämnas bör väl även den stora strutslika nandun, Brasiliens största fågel, som inte är en ovanlig syn i Pantanalns gräsmarker.

Många fåglar är vanliga i Pantanal. Under vintern kan man exempelvis se upp till tjugo savannvråkor per dag. Snäckglador är hotade fåglar eftersom deras naturliga, vattennära häckningsområden minskar på grund av mänsklig exploatering. De övervintrar i södra Pantanal, och man hittar dem i och kring sötvattensområden. Snäckor är deras basföda, och det är äppelsnäckor (Ampullariidae), och då främst arten *Pomacea paludosa* som är stapelfödan. Snäckglador kan dock ta mindre sköldpaddor då äppelsnäckor inte finns att få tag i. Snäckglador är sociala, och ser man en fågel brukar man även få syn på flera andra i samma område. Man hittar jättetukaner, toco, i hela östra Sydamerika. De finns i trädtoppshöjd i den tropiska regnskogen. Annars undviker de dock tät regnskog, och föredrar mer öppna områden. Den observeras ofta nära människor där den kan knäpra i sig frukter som även vi vill ha.

Jättetukaner känns lätt igen på den raka flykten då de snabbt slår med de korta vingarna 3-4 gånger och sedan glider alldeles rakt fram ett tag innan de åter slår några snabba slag med vingarna. Flykten ser närmast parodisk ut och påminner mest om tecknad film.

Funktionen hos den stora näbben är fortfarande svärförklarad, men den kan spela en avgörande roll i uppvaktningen av det motsatta könet. Som försvarsvapen är näbben mer skrämmande än som egentligt vapen. Mot predatorer utgör näbben inget eller litet skydd.

När jättetukaner skall sova lägger de näbben på ryggen och viker stjärten över huvudet. Fågeln blir då bara en boll av fjädrar.

Fast jättetukanen inte är en hotad art löper den en viss risk. Tukaner har illegalt fångats, och fångas, för att användas som sällskapsdjur. Det är många som dör i onödan under de långa transporterna. Om efterfrågan på levande jättetukaner försvann så skulle hotet mot den försvinna.

Det finns tre arter värnfåglar (familjen Anhimidae bland andfåglarna), och en av dem hittar man i Pantanal. Tofsvärnfåglar är stora fåglar och kan väga upp till 4 kg. Sitt svenska namn har de fått på grund av det mod och den skicklighet varmed de värnar och värjer sig och ungarna mot predatorer. Här kommer de stora horntaggar, som finns på vingarna, till användning. Värnfåglarnas mycket kraftiga läten ligger bakom deras engelska trivialnamn 'screeamer'.

Det finns många spektakulära djurarter att beskåda i Pantanal. Den mest

berömda är jaguaren, som är det i storleksordning tredje kattdjuret efter tiger och lejon. Jaguarer, liksom pumor, jagades tidigare mycket kraftigt, både för 'sportens' skull och för att skydda boskapshjordarna mot angrepp.

Numera har attityden förändrats och markägarna har insett värdet av ekoturism, d.v.s. av att ha ovanliga och spektakulära vilda djur och fåglar i sin egen närhet. Därför har både jaguarer och pumor börjat öka i antal.

Den hotade jätteuttern var nära att försvinna på 1960- och 1970-talen då den tjuvsköts närmast till utrotning i Amazonasdelen. Denna ljudliga och dagaktiva sötvattenslevande utter har även den åter kommit tillbaks till många områden.

Andra intressanta djur man kan se i Pantanal är vattensvin i stora mängder, enstaka låglandstapirer, näsbjörnar lokalt, manvargar sällsynt, en och annan ozelot, sumphjortar, trädmyslokar, pampashjortar, många krabbätarrävar samt flera jättemyslokar. 124 däggdjursarter är observerade i Pantanal.

Den mest påtagliga reptilen i Pantanal är den systematiskt nyligen urskiljda arten pantanalkajman eller yacaré, som egentligen bara betyder kajman. Den är oerhört vanlig och kan säkerligen räknas i miljoner. Den kan ses i alla typer av vatten- och kärrområden. Tidigare sköts kajmaner i stora antal, men den jakten är numera, i princip, under kontroll.

Även den gula anakondan är en mycket vanlig art, men den är betydligt svårare att få syn på. Vintertid ligger den gärna i de vattensamlingar som återstår. Den blir 2-3 meter lång.

177 arter kräldjur finns representerade

i Pantanalregionen, och dessutom finns det 41 arter groddjur.

De mytomspunna pirayorna är vanliga i floderna. Det finns många olika arter av dem och de är lätta att få syn på.

Det går även lätt att fånga dem med hjälp endast av metspö, rev, bete och krok. Man kastar i, rör om häftigt med spöspetsen och drar sedan upp linan och får då oftast med en handflatestor piraya.

En cirka 20 cm lång fisk fotograferades när den vilade vid en strandkant i floden Rio Negro, nära fazenda Barra Mansa. Lokalbefolkningen kallar den 'panito', och säger att den är jätteutterns favoritfisk. Den kan vara en mal som heter *Ageneiosus polystictus*, men som tidigare inte är känd från

Mato Grosso, utan i floder uppströms Manaus i Amazonas.

Det finns cirka 3 500 kärlväxter noterade från Pantanal, men ingen känd endemisk art. Det är dock relativt obekanta områden rent floristiskt, och det finns fortfarande många arter kvar att upptäcka. Lättigenkännliga arter som vattenhyacint och salvinia är vanliga i floderna.

Jaguaretê, natturer

Många av djuren, och en del fåglar, är främst nattaktiva så att efter solens nedgång söka efter dem med hjälp av en mycket kraftig lampa kan vara synnerligen givande. Denna spotlight-sökning kallas här för jaguaretê.

Många av de som sköter lampan är

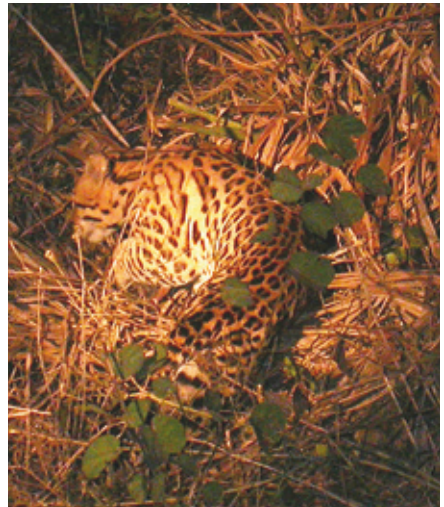
synnerligen skickliga, och alla som är med på lastbilsflaket kan få se djuren bra. Lampskötaren letar efter reflexer från djurens ögon, och när väl djuret är infångat i ljuskäglan verkar det oftast inte bry sig särskilt om de nya ljusförhållandena.

Krabbätarrävar, vattensvin, pantanal-kajmaner, tornugglor och nattskärror som nakunda och azteknattskärra är vanliga att få se. Mindre vanliga är jättemyrslokar och större tandnattskärra, och har man riktigt stor tur kan även få se manvarg, ozelot och jaguar.

Båtturer

Att sakta glida medströms en flod i Pantanal är synnerligen spännande. Vegetationen längs strandbrinkarna är mycket tät, där kan vad som helst gömma sig. Men det finns även helt bara sandstrandsavschnitt där kajmaner kan ligga och där det kan stå en hel del fåglar. Hägrar av olika slag är vanliga, men de ses oftast enstaka, som mangrovehäger, cocoihäger, rödhalsad tigerhäger, båtnäbbshäger visselnatthäger och natthäger. Både amazontärna och

grovnäbbad tärna är vanliga liksom de amerikanska saxnäbbarna. De snarlika amazonkungsfiskare och gröna kungsfiskare liksom ringkungsfiskare satt med jämna mellanrum på någon utkikspinne och spanade efter byte. Har man stor tur kan man även få höra och se de lekfulla, men hotade, jätteuttrarna samt de något vanligare floduttrarna.

Ozelot

Till Indien 1970

Text: Eva Landervik

Birgitta Dahlgren frågade mig 1969 om jag ville följa med och hälsa på hennes syster i Indien. Jag svarade att det ville jag gärna om hon ville hyra ut min lägenhet, medan jag jobbade i Madrid några månader vid årsskiftet. Allt ordnade sig och vi gick med i Indo-Swedish Society som planerade en gruppresa till hösten. Det var den första charterresan till Indien från Sverige.

Vi träffade våra reskamrater på Kast-rup. Efter en seg resa med två mellanlandningar kom vi till Bombay en tidig morgon i slutet av oktober. Hettan och fukten slog emot oss. Redan innan vi passerat tullen fick vi träffa Birgittas syster Gunilla, som rest dit för att ta emot oss och hämta de varor som vi hade med i våra väskor. Hon guidade oss i jättestaden den första dagen. Vi såg barn komma upp ur hål i gatan, tiggande barn med sjukliga småsyskon på armen. Detta var nere vid hamnen och Gate of India. Vi besökte flygbolag för att bekräfta de biljetter, vi skulle utnyttja när vi hoppade av från resan från de övriga i sällskapet. Den första natten i Indien sov vi hos en indisk familj på tunna madrasser på en balkong som vette ut mot havet. På stranden utanför torkade man fisk direkt på sanden. I Indien är det vanligt att man tar in hos bekanta eller bekantas bekanta när man kommer till en främmande stad. Den här familjen var Gunillas bekanta. Fyllda av starka och chockerande intryck somnade vi till havets brus.

Nästa dag tackade vi och for vidare med vår grupp till Delhi. Där såg vi Red Fort, Iron pillar och ett enormt folkliv. Vi bekantade oss med de övriga i gruppen. De var personer med olika motiv för resan, tilltänkta adoptivföräldrar, socialt intresserade akademiker och missionärsbarn bland annat. Vi såg en samling hippies utanför den amerikanska ambassaden, men utanför den svenska var det ingen kö. Alva Myrdal var då vår ambassadör där. På kvällen var vi på cirkus med levande djur och skickliga artister.

Jaipur, huvudstaden i Rahjasthan, och Indiens rosa stad var nästa anhalt. Ett stycke utanför staden klättrade vi upp på elefanter för att ta oss upp till Amber Fort. Man satt i två soffor med ryggarna mot varandra uppe på elefanten och for lite fram och tillbaka i backarna upp till fortet. Föraren satt alldeles bakom elefantens öron. Fortet var imponerande i all sin prakt och med sin sinnrika konstruktion med vattenkylning i ledningar från berget. Utsikten var betagande. Nere i staden såg vi också en park med skulpturer som hade med astronomi att göra. Maharadjan Sawai Jai Singh lät på sin tid bygga astronomiska observatorier där. Vi hade även möjlighet att köpa smycken där. Jag funderade lite på ett halsband med några halvådelstenar, men det blev ingen affär. Vi var ju bara i början av vår resa och kassan var inte stor.

Resan gick vidare till Agra vid floden Yamuna. Staden blev huvudstad 1586. Härskare var stormogulen Akbar den stores son, men det var inte han utan

en annan mogul, Shah Jahan som på 1630-talet lät bygga Taj Mahal-mausoleet över sin älsklingshustru. Byggnaderna och parken är enastående i sin skönhet. 1970 var vi nog de enda utländska turisterna där. Vi njöt av skönheten tillsammans med indiska skolbarn på utflykt. Ännu mer imponerade blev vi nästa dag, när vi besökte Fatehpur Sikri, segerstaden, den gamla huvudstaden med sitt jättelika palatsområde som blev övergivet på grund av vattenbrist inte så lång tid efter färdigställandet på 1500-talet. Jag minns särskilt Salem Christis vita moské och den vackra palatsgården med schackrutor. Man påstod att de som agerade pjäser, när stormogulen Akbar och hans vänner spelade schack, var levande människor. Nu ingår hela palatsområdet i Unesco världsarv. Vi for vidare till Madhya Pradesh för att bese Khajuraho, känt för sina medeltida tempelbyggnader täckta av välbevarade stenfigurer i mer eller mindre naturlig storlek, föreställande människor i olika erotiska positioner. Vi var frågande till en så annorlunda religion. Svaret att man skulle renas från erotiska tankar, innan man gick in i templet, lät långsökt. Vi bodde på ett enkelt hotell i markplanet. Där skrek jag till när jag fick se en ödla på gardevägg. Men man vände sig och på nästa ställe, Benares, promenerade på fåglarna in och ut ur rummen och vi hade koppar med vatten i vid varje sängfot för att hindra myrorna från att komma upp i sängen. På hotellen fick vi ofta afternoon tea när vi kom fram. Det var skönt, men att sedan bli betittad av en fattig kvinna när vi satt till bords vid middagen kunde få

en att tappa aptiten. Jag hade glömt mitt intyg att få besöka en bar (liquor permit) hemma, så resan blev nästan alkoholfri. I Benares/ Varanasi gick vi på bio på kvällen och såg en Bollywood film med sång och dans. Tidigt nästa morgon tog vi oss ner till floden Ganges för en båttur. Människor stod och badade i vattnet, förrättade böner och tiggde. Vi såg också hur man sänkte lik i vattnet längre uppströms. Allt var skrämmande men fascinerande på samma gång.

Vi lämnade gruppen och skulle vidare på egen hand till Gujarat. Men nu blev det problem, för planet vi skulle flyga med kom inte i tid. "Det gör det aldrig, för det är dimma när det ska starta", fick vi veta. "Usch, vi som ska byta plan i Delhi". Vi utverkade att vi skulle få ha med våra väskor inne i planet, när det äntligen kom, och var sedan framme i cockpit och försökte charma piloterna för att de skulle göra allt för att rädda oss från att bli fast i Delhi.

Det lyckades vi med och i Delhi taxade planet fram till det plan till Ahmedabad, som väntat på oss två. Utan att checka in sprang vi direkt över dit med vårt bagage i händerna. I Ahmedabad väntade Gunilla med sin familj. De hade kört på ganska dåliga vägar i 10 mil för att möta oss. Nu fick vi, tack och lov, resa med dem tillbaka till Baroda för att fira Diwali, det indiska nyåret och umgås med dem. Familjen bodde i ett flerfamiljshus för lärare vid universitetet. Flera liknande hus fanns på det ingärdade området. Gunilla ordnade stor mottagning för oss ute i den gemensamma trädgården. Gästerna ville gärna visa oss sina hem eller arbetsplatser, så våra kalendrar blev

snart fyllda av engagemang. Vi blev bjudna ut till en by, där vi fick gå runt på fälten och se på grödan, innan byns barn dansade för oss och vi fick sitta ner och äta. Barnen ville gärna känna på vårt blonda hår. Vi var på teater, dans, en invigning av en privat läkarstation, på besök i det statliga sjukhuset och i många hem. Hos en kristen familj blev vi till och med bjudna på drinkar! En dag skulle vi sola lite på husets tak, där familjerna hade egna avdelningar att sova i under den allra varmaste årstiden. Vi kom fort ner för vi blev så betittade av en stor apa. Från Baroda tog vi ett nattåg till Bombay. Vi låg i förstaklassvagnar och kunde sova, även om bäddarna inte var så bekväma. Där träffade vi de andra i gruppen och fick höra vad de hade varit med om. De som skulle adoptera hade inte lyckats, en man hade blivit

rånad på sin klocka i Calcutta, men de flesta hade bara trevliga episoder att berätta om. På vårt hotell dök en juvelerare från Jaipur upp och ville sälja ett halsband till mig, det som jag varit intresserad av när vi var där. Nu hade jag inte så mycket pengar kvar, så det blev ingen affär. Men episoden ger en vink om hur få turister det var i Indien på den tiden. Dagen före hemresan gjorde vi en båtutflykt från hamnen och fick motorproblem ute till havs. En liten kille räddade situationen, hur minns jag inte.

Väl hemma hade jag svårt att berätta om upplevelserna. Mina intryck var så blandade och jag var så ung och oerfaren. Vi hade sett så mycket. Men jag är ändå glad och tacksam för att jag fick följa med. Birgitta och jag fick smak på långresor och sedan dess har det blivit åtskilliga resor tillsammans.

Nya medlemmar i SGS

Vi är glada att kunna hälsa följande medlemmar välkomna i föreningen:

Birgitta Brown
Dr Billqvistsgata 1
413 22 Göteborg

Torkel Freed
Järnvägsgatan 2
703 62 Örebro

Carl-Arne Lundqvist
Harakersgatan 21
723 43 Västerås

Bengt Nydahl
Cecilia Dahlbäck
Kungsholmsgatan 56
112 30 Stockholm

Eila Salmela Cuéllar
Kapplandsgatan 122
414 78 Göteborg

Är Du nyfiken på världen utanför turiststråken?

SGS är en förening som vill:

- Samla människor bosatta i Skandinavien och Finland med intresse för främmande länders natur och kultur
- Informera och verka för ursprungsbefolkningars rätt till självbestämmande och integritet samt bevara deras kultur
- Informera om och stödja åtgärder för att skydda flora och fauna
- Vara ett forum för personer som själva vill resa för att uppleva främmande länders natur och kultur
- Underlätta utbyte av erfarenheter från sådana resor

Bli medlem Du också!

Vi har årligen två veckostutträffar för föreningens medlemmar. Då sammanstrålar vi på någon plats i Skandinavien för bildvisningar, föreläsningar och trevlig samvaro.

Vi brukar vara runt 100 medlemmar på våra träffar.

Vi har även lokala möteskvällar 2-3 gånger per år i Stockholm, Helsingborg och Göteborg.

Briefing är vårt medlemsblad. Den utkommer 4 gånger per år och informerar om föreningens aktiviteter och aktuella resor.

Medlemsresor

Föreningen ordnar årligen resor till länder och miljöer som normalt inte finns hos de stora researrangörerna. I vår tidning kan du läsa om vad som är aktuellt just nu.

Som medlem kan du också ta initiativ till resmål som du själv är intresserad av. Många av våra resor kommer till på det sättet.

Anmäl dig till vår ordförande: Anders Gezelius e-post ordforande@sgsresa.nu eller ring 031-972102

Medlemsavgiften är 250 kronor per kalenderår för ordinarie medlem. Familjemedlem 75 kronor.

Postgiro 429 14 52 -3

Resemästarens sidor

När detta skrivs är två SGS-gång ute på olika håll. Ett är med Magnus Andersson på Guldkusten och enligt senaste rapporten har de det riktigt bra. Bland annat har de varit på hästfestival, suttit på hedersplats och hälsat på Togos utbildningsminister. Det andra gänget har nyss landat i Guatemala där Ulf Lewin tog emot dem. Resan ner gick som planerat och det är ett glatt och

förväntansfullt gäng som beger sig ut på äventyr hos mayafolket. Vill du veta mer om de SGS-resor som är på gång rekommenderar jag dig att gå in på vår hemsida, www.sgresa.nu. Där läggs reseprogrammen ut så fort de är klara. Du kan också kontakta respektive researrangör för mer information om resorna eller anmäla intresse att delta.

Kalendarium

Längs Sidenvägar och i Sven Hedins fotspår genom Kina

27 aug–19 sep 2014 (3 lediga platser)
19 sept – 12 okt 2014 (3 lediga platser)

Boka!

Surinam, Guyana & Franska Guyana

Cirka 17 dagar i februari-mars 2015

Intresseanmälan!

Bhutan och Sikkim

April 2015

Anmälan!

Flodkryssning på Dnepr i Ukraina

Sep-okt 2015

Intresseanmälan!

LÄNGS SIDENVÄGAR OCH I SVEN HEDINS FOTSPÅR GENOM KINA

Under 24 dagar reser vi genom Kina från Beijing i öst till Kashgar i väst och sedan flyg åter till Beijing för hemfärd. Framför allt tåg och buss blir våra färdmedel och det är långa sträckor vi ska tillryggalägga. Vi stannar upp vid flera viktiga knutpunkter längs Sidenvägarna. Vi tar oss genom världens näst största vandrande öken och reser en bit in på Karakorum Highway till Karakulsjön vid berget Mustagh Ata, det berg som Hedin flera gånger försökte bestiga utan att lyckas.

Vår reseroute är Beijing-Xian(flyg) – Lanzhou – Dunhuang – Turpan – Kuche – genom Taklamakanöknen från norr till söder – Hetian (buss). Heitan – Kashgar (tåg). Kashgar – Karakulsjön –Kashgar (buss). Kashgar – Urumqi – Urumqi-Beijing(flyg).

Resan tar oss genom ett storlaget ökenlandskap med gamla ruinstäder, och högst levande oas-städer där människor under begränsade villkor livnar sig på jord-

bruk, djurhållning, handel, hantverk och serviceyrken. Naturligtvis ser vi många verk skapade av människohand: Terrakottaarmén, de förnämsta buddistgrottor, moskéer och pagoder, geniala bevattningsanordningar, hantverk – både produkter och tillverkning, såsom sidenmattor, jadeprodukter, papper, traditionella uiguriska knivar och träsniderier – allt med tusenåriga traditioner. I nationalparken Yadan ser vi rester av den kinesiska muren från 200 f Kr.

Resan är inte fysiskt ansträngande. Målet är att inte ha alltför bråttom. Det ges också tid för egna aktiviteter vid flera tillfällen. Vi reser i markplan för att upp-

leva hur stort faktiskt landet är och för att försöka förstå hur handelskaravaner hade det när de tog sig över öknar i storm, kyla och hetta. Hur var han, Sven Hedin, som gav sig rakt ut i öknen utan en karta att följa? Vad gjorde Kina-Gunnar här? Hur är det för människorna som lever här idag uigurer såväl som hankineser?

Boendet under resan är bekvämt med undantag av övernattningen vid Karakul-sjön där vi bor i en jurtt (nomadtält). Vid några tillfällen ges tillfälle till kortare cykelturer och vandringar för de som så önskar.

Reservation för ändringar. En sak som särskilt kan påverka genomförandet är att Xinjiang-provinsen, där vi tillbringar största delen av resan, har speciella restriktioner och en viss politisk instabilitet.

Datum: 27 aug–19 sep 2014 (3 lediga platser) och 19 sept – 12 okt 2014 (3 lediga platser)

Pris 48 300 kr

Antal deltagare: max 14

Information om resan: Färdledare Margaretha Thyr, tfn 0707 78 79 90, margarethathyr@gmail.com

Arrangör och anmälan: Contour Air. Järntorgsgatan 9, 70361 Örebro, tfn 019 333000 eller 672 16 60. Fråga efter Tina Freed.

Boka!

SURINAM, GUYANA & FRANSKA GUYANA MED ANDERS HAGLUND

En av de första resorna med SGS var just till Surinam, Guyana och Franska Guyana. Det är fortfarande, 25 år senare, tre av de minst besökta länderna i Sydamerika (även om Franska Guyana egentligen är en del av Frankrike). Det är otillgängliga områden utan egentliga sevärdheter – så när som på den vidsträckt orörda regnskogen och de många folkgrupperna med ursprungsbefolkning! För oss har området blivit känt mycket tack vare Jan Lindblads resor och om möjligt ska vi träffa några av dem som är med i hans bok.

Orörd regnskog och indianstammar

Vår resa fokuserar på Surinam, ett mycket glest befolkat land. Här bor bara 3 personer/kvadratkilometer och totalt är det bara drygt en halv miljon människor i hela landet. I små flygplan flyger vi cirka 75 minuter ut i regnskogen till Palumeu Jungle Lodge. Det blir vår bas i fyra nätter. Med lokala naturguider färdas vi med trädstamskanoter på floden för att utforska den ostörda regnskogen. Vi gör också exkursioner till fots. Intill ligger en by med amerindianer som vi besöker och lär oss mer om deras sätt att leva. Vår lodge arbetar aktivt för hållbarhet både ekologiskt och socialt och har anställda från de angränsande byarna.

Djävulsön

Landvägen färdas vi med vår egen buss och båt till Franska Guyana, det enda landet i Sydamerika som inte är självständigt. Vi ägnar en dag åt att besöka Djävulsön. Med chartrad katamaran besöker vi St Joseph och Royale Island och får en guidad tur på museet, kyrkogården, fängelset med mera. Dagen därpå besöker vi Guyana Space Center varifrån Europeiska raketerna och satelliter skickats upp de senaste 50 åren. Vi återvänder till Paramaribo, Surinams huvudstad, och tar en paus innan vi åker till Guyana.

Kaieteur Falls

Kaieteur Falls i Guyana är med sina 228 meter nästan 5 gånger högre än Niagarafallen. Deras otillgängliga läge ger oss anledning att göra en fantastisk flygtur över ett av Sydamerikas största, oavbrutna regnskog. Bara Demerar och Esse-quiibo floderna bryter det gröna havet.

Program: Det återsår en del detaljer innan programmet är klart. Cirka 11 månader innan resan är planerad att gå kommer program att skickas till alla som anmält sitt intresse.

Restid: ca 17 dagar i februari–mars 2015

Budgeterat pris: 55 000–60 000 kr inklusive det mesta

Intresseanmälan görs till arrangören:

Lotta Borgiel, Gränslösa Resor AB, Marsjö Hvilan, 643 94 Vingåker
tel 0151-209 00, e-post lotta@granslosaresor.se

BHUTAN OCH SIKKIM - Äventyr i Himalaya

Bhutan eller det buddhistiska riket Druk Yul (Åskdrakens land) ligger i de höga bergskedjorna i östra Himalaya. Det är de mäktiga Himalayabergen som har skyddat Bhutan och lämnat riket orört av övriga världen. Bhutan öppnades för turism först 1978, och landet har lyckats behålla all sin ursprungliga charm. Bhutan beskrivs av många som det förlorade Shangri - La, och landet är speciellt på många sätt:

- Landet använder en lyckonationalprodukt och inte en bruttonationalprodukt som ett uttryck för hur bra eller dåligt det går

- Tjänstemän måste gå i traditionella dräkter
- Plastpåsar är förbjudna, liksom reklamskyltar
- Den absoluta monarken menade att demokrati skulle vara bra för invånarna, och införde detta 2008
- TV tilläts 1999
- den första, dagstidningen kom ut i oktober 2008,
- Och det är bara 50 år sedan att landet gick från pärlor till pengar som betalningsmedel

På en äventyrlig resa genom Bhutan kommer vi uppleva landets unika kultur med bilder som från det förflutna. Uråldriga borgar (så kallade dzonger) ligger utspridda i det vackra landskapet tillsammans med gamla tempel, kloster och stupor. Berg och dalar är täckta av barr- och rhododendronskogar med forsande floder med klart vatten och vackra vattenfall. Överallt möter vi vänliga och välkomnande människor. Bhutan är det sista Mahayana-buddhistiska riket, och religionen är en levande del av vardagen i landet. Överallt ser vi fladdrande böneflaggor. Kloster och tempel är inte museum utan levande platser med brinnande

smörfljus, snurrande bönhjul och mumlet av mantran (böner). Vi upplever Bhutans unika arkitektur i de gamla dzongerna, som är stora sekulära och religiösa byggnader. Många av dem är byggda på 1600-talet utan användning av ritningar eller spikar, men enligt gammal tradition. Väggar, balkar, pelare och dörrar är färgglatt dekorerade med traditionella mönster.

Resan har en unik kombination av Bhutan och Sikkim, en av Indiens minsta men kanske vackraste delstater. Fyra femtedelar av Sikkim är skog, och det finns både frodiga dalar och snötäckta toppar. Darjeeling är den mest kända staden, men Sikkim är mer än teplantager och fantastiska utsikter.

Reseledare: Elisabeth Sandell bor i Danmark men är svenska och har varit reseledare i Bhutan 4 gånger.

Tid: april 2015 (16 dagar). Intresset är stort och ytterligare en resa planeras i direkt anslutning, så att alla som vill ska kunna följa med.

Pris: 32 600 SEK (vägledande pris)

Information om resan: Vagn Olsen, Viktors Farmor, Tel:+45 86 22 71 81, e-post: vo@viktorsfarmor.dk

Antal deltagare: max 24

FLODKRYSSNING PÅ DNEPR, UKRAINA Ca 12 dagar i september–oktober 2015

Jubileumskryssningen gav mersmak och många har uttalat att de gärna skulle vilja resa med Max Sjöblom igen. Därför erbjuder vi en egen avgång för SGS med Max som ledare på floden Dnepr. Denna gång hyr vi inte hela fartyget. Sådant görs exklusivt vid jubileum! Däremot blir vi ett lagom stort sällskap för att ha en egen buss och egna föredrag ombord på båten. En kryssning på Dnepr är en resa i vikingarnas kölvatten, med vackra naturscenerier och till historiskt intressanta platser. Vi besöker bland annat:

- Svarta havets pärla, Odessa
- Partisanbyn Katovsky med bland annat katakomber och högkvarter från sovjetpartisanerna.
- Örlogsstaden Sevastopol som poeten Tolstoy var med och försvarade under Krimkriget.

- Jalta där Stalin, Roosevelt och Churchill delade upp Europa 1945. Det är en fins dagsutflykt över Krimbergen.
- Gammelsvenskbyn. Här bor ättlingar till de svenskar som under svåra omständigheter bosatte sig här för mer än 200 år sedan.
- Zaporozhye, kosackrikets huvudstad.
- Poltava. Från industristaden Kremenchuk åker vi till Poltava där slaget mellan Karl XII:s trupper och Peter den Stores här utkämpades 1709.
- Kanev, en av Ukrainas äldsta städer.
- Kiev, landets huvudstad.

Tid: september 2015

Budgeterat pris: från 18 000 kr

Antal deltagare: 20–36

Arrangör: Lotta Borgiel, Gränslösa Resor AB, Marsjö Hvilan, 643 94 Vingåker
tel 0151-209 00, e-post lotta@granslosaresor.se

B

Ans: SGS, CO Ewa Kruttsen,
Pellhemsgatan 8, 461 30 Trollhättan

Okända exotiska Baltikum

gamla bondbyar, folkkonst, förtrolande skulpturparker, ryska ikoner, svenska befästningar, otroliga människoöden, frivilliga hjälporganisationer, berömda Korsens kulle, välbevarad natur, Nord-europas bäst bevarade medeltidstad Tallinn, Vilnius med 30 barockkyrkor och slottet där Johan III firade sitt bröllop, empire i Tartu, jugend i Riga, funkis i Kaunas, och god mat trevligt serverad med härligt öl!

Estland – Lettland – Litauen

12 dagar i liten grupp – en riktig "baltisk grundkurs"
3–4 juni 2015, 12–23 augusti 2015

Spår av historia, kultur och religion i norra Baltikum 8–21 augusti 2014

"Den mest intressanta och lärorika resa jag varit med om"

"Givande, innehållsrikt, variationsrikt, välorganiserat - mycket god kvalitet"

"En fantastisk resa! ... otroligt att få en sådan resa för det facila priset"

Baltikum med Baltic Books

Program, massor av bilder: www.balticbooks.se.

Pär Lindström 0470-740808